

Casa del Senyor

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme municipal. Antic terme del castell de Torroella, parròquia de Sant Salvador de Torroella.
Emplaçament	Ctra. C-55, al km. 53 sortida cap a St Salvador de Torroella. Seguir camí en direcció nord-est que passa a llevant del torrent de Vallbona i prop de la masia de l'Alzina, uns 2,5 km.
Alçada:	425
Coordenades:	
Latitud:	41.87814
Longitud:	1.69958
UTM Est (X):	392096
UTM Nord (Y):	4637064

Classificació

Número de fitxa	08141 - 231
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	X-XV
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Construcció en ruïnes però que té un bon potencial arqueològic i amb parts força ben conservades
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08140A016000090000IM
Fitxes associades:	
Castell de Torroella	
Camí Ral de Manresa a Cardona	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Petita fortalesa probablement d'època medieval que sembla que tenia la funció de custodiar el pas d'un antic camí, tal vegada una variant del camí de Cardona a Manresa o Camí de la Sal. Es troba sobre un promontori uns 20 m al nord-est de l'esmentat camí. De l'antiga construcció se'n conserven restes molt significatives d'un mur perimetral o muralla que delimita els contorns d'un petit altiplà rocallós tot configurant un espai més o menys quadrangular que mesura uns 18 x 18 metres. Els paraments són fets amb carreus de mida mitjana i lligats amb morter de calç, i en destaca algun tram de molt bona qualitat, especialment el de la cantonada nord-est. En aquesta part a l'exterior de la muralla s'insinua força clarament un petit fossat. Per les seves característiques constructives, aquesta obra podria correspondre a l'època baix-medieval.

Pel costat sud-oest, just a tocar per l'exterior del perímetre murallat, hi trobem una mena de sitja excavada a la roca de forma globular, d'uns dos metres de diàmetre màxim. La seva funció, però, ens és desconeguda, ja que no sembla que tingui sentit com a sitja pel fet que la meitat queda oberta davant del terreny en pendent. La seva forma ens recorda la d'alguns eremitoris excavats a la roca dels quals n'hi ha diversos exemples a Navàs: la Cova de fornó prop de cal Sastre, la Cova de fornó de la Soleia i la Cova del Lladre.

En algunes de les feixes de conreu properes s'hi poden veure alguns carreus grossos i escairats, ben segur procedents de la fortificació.

Observacions:

Aquest jaciment arqueològic és inèdit i el donem a conèixer gràcies a la Informació facilitada per Josep Duarri

Història

No coneixem notícies documentals d'aquesta construcció ni tampoc consta fins ara com a jaciment arqueològic ni en cap llistat antic de cases. Diverses fonts (entre d'altres, la persona que fa uns anys menava aquestes terres) coneixien la construcció com la Casa del Senyor. Això suggereix un possible vincle amb el castell de Torroella, que es troba a uns 200 m i amb comunicació visual directa. El castell de Torroella està documentat des del segle X, i devia quedar abandonat ja al segle XV o potser abans. L'església de Torroella Vell, que es trobava a prop seu, va subsistir fins el segle XVII.

La petita fortalesa coneguda com a Casa del Senyor podria correspondre a època baix-medieval, i només té sentit per la seva situació al costat d'un camí antic. Des de Cardona sortien tres camins principals de distribució de la sal. Un era el camí de ponent, que anava cap a Cervera, un altre el de llevant, que és el que travessava el terme de Navàs en direcció a Vic, i finalment el de migdia, que recorria la vall del Cardener, passant per Manresa i cap a Barcelona. En el seu article sobre el camí ral de Manresa a Cardona Albert FÀBREGA (2006: 26) descriu amb detall l'itinerari per la vall de Cardener i també els diversos documents que esmenten aquest camí, ja des del segle XI. L'itinerari transcorria per la vall del Cardener, en un traçat similar a l'actual carretera C-55. Segons una tradició oral, però, el Camí de la Sal o almenys una variant passava per les terres a ponent del Cardener, en un traçat en paral·lel amb la riera de Vallbona per la riba de llevant. Fos o no aquest el camí de la sal, ben segur que era un itinerari antic i important, ja que passava molt a prop del castell de Torroella i ben al costat de la fortificació que hem descrit. Aquesta torre a peu de

camí tindria la funció de custodiar l'itinerari, i devia estar vinculada amb el castell. Una mica més al nord d'aquest camí hi ha les necròpolis alt-medievals de la Vinya de cal Guitarra i de can Garrifes.

Bibliografia

FÀBREGA, Albert (2006). "El camí ral de Manresa a Cardona", *Dovella* núm. 91, Centre d'Estudis del Bages, Manresa (Primavera-Estiu, 2006).

